

Võru linna eelarvestrateegia 2019-2023

seletuskiri

1. Eelarvestrateegia koostamise põhimõtted

„Võru linna eelarvestrateegia aastateks 2019-2023“ on koostatud „Võru linna arengukava 2017-2035“ ning Võru linna valdkondlike arengudokumentide alusel. Eelarvestrateegia on koostatud Võru linna ja tema sõltuvate üksuste kohta.

Võru linna arvestusüksusesse kuuluvad 2017. aasta majandustulemuste alusel:

1.1 Võru Linnavalitsus ja tema hallatavad asutused

Võru Lasteaed Okasroosike,
Võru Lasteaed Punamütsike,
Võru Lasteaed Päkapiikk,
Võru Lasteaed Sõleke,
Võru Kesklinna Kool,
Võru Kreutzwaldi Kool,
Võru Järve Kool,
Võru Täiskasvanute Gümnaasium,
Võru Spordikool,
Võru Muusikakool,
Võru Kunstikool,
Nõõrimaa Tugikodu,
Võrumaa Keskraamatukogu

1.2 Võru linna sõltuvad üksused

OÜ Taristuhaldus,
AS Võru Vesi,
SA Võru Spordikeskus,
SA Võru Kannel,
SA Võru Pensionäride Päevakeskus.

Sõltuvaks üksuseks on arvestatud AS Võru Vesi, sest strateegia perioodil see ettevõtte sõltuvaks üksuseks kindlasti kujuneb tulenevalt ÜF veeprogrammist eraldatavatest toetustest.

Eelarvestrateegia koostamise põhieesmärk on Võru linna arengukavas kavandatud eesmärkide saavutamiseks rahaliste vahendite planeerimine eesmärgiga tagada arvestusüksuse efektiivne majandamine ja pikaajalise jätkusuutlikkus. Strateegias on kajastatud aastani 2023 kavandatud investeeringud ja nende rahastusallikad.

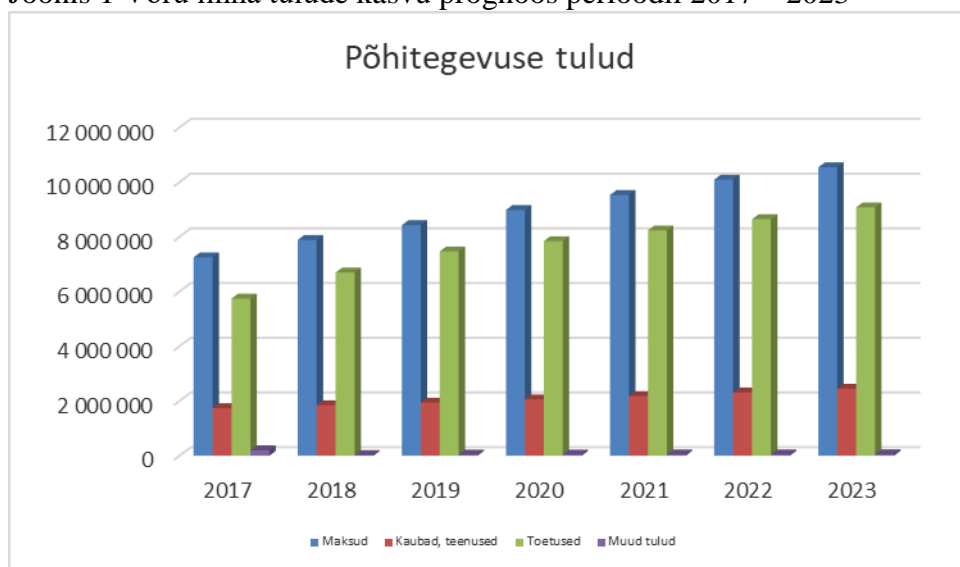
Aastateks 2019-2023 planeeritud tulude ja kulude prognooside aluseks on Riigi eelarvestrateegias 2019-2022 ning Rahandusministeeriumi 2018. aasta suvises majandusprognoosis toodud indeksid. Arvestatud on Võru linna majanduselus toimunud muutusi ning Võru linna kohta avaldatud Töötukassa ja Rahandusministeeriumi statistikat.

Tabel 1 Strateegia lähtealused.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SKP reaalkasv	9%	7,6%	6,3%	5,8%	5,4%	5,4%	5,4%
Tarbijahinnaindeks	3,4	3,4	2,7	2,5	2,5	2	2
Keskmine palk Eestis (€)	1221	1307	1381	1457	1540	1628	1700
Palga nominaalkasv	6,5%	7,0%	5,7%	5,5%	5,7%	5,7%	4,4%
Võru linna keskmine maksustatav tulu (€)	980	984	1 040	1 097	1 159	1 226	1 280
Maksumaksjate arv	5 264	5 560	5 604	5 649	5 678	5 689	5 695
Maksustatav tulu (€)	60 595 943	65 652 480	69 924 563	74 362 874	78 992 052	83 672 895	87 460 790
Tulumaksu eraldus (€)	7 145 484	7 786 384	8 321 023	8 871 491	9 423 752	9 982 176	10 434 072
Tulumaksu laekumise kasv		9%	7%	7%	6%	6%	5%
Tulumaksu eralduse määr	11,6%	11,86%	11,9%	11,93%	11,93%	11,93%	11,93%

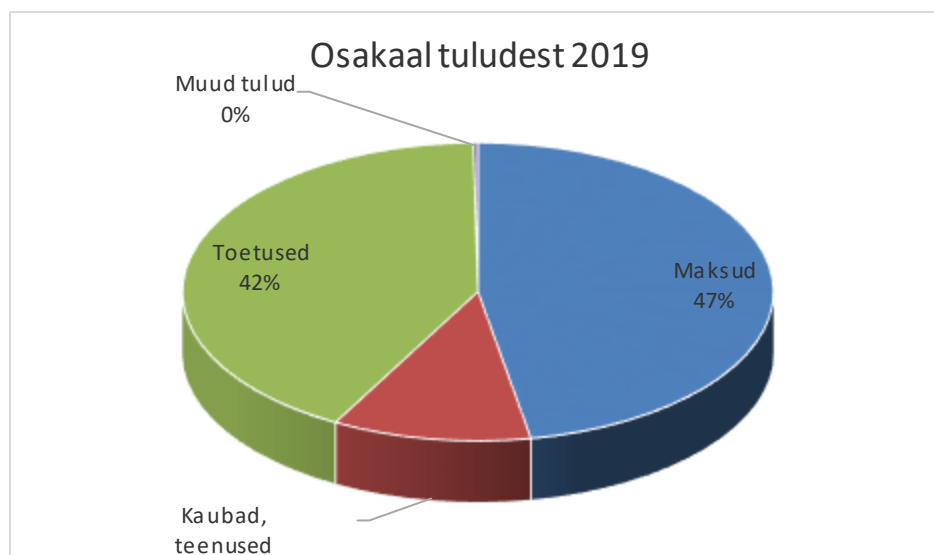
2. Põhitegevuse tulud ja kulud

Joonis 1 Võru linna tulude kasvu prognoos perioodil 2017 – 2023

Võru linna põhitegevuse tulude struktuuris on kõige suurem osa maksutuludel.

Joonis 2 Võru linna tulude struktuuri prognoos 2019. aastal

Võru linnale laekuva üksikisiku tulumaksu prognoosimisel on aluseks võetud Võru linna keskmine maksumaksjate arv 2018. aasta juunis, tööhõive taseme säilimine ning linna keskmine maksustatav tulu Rahandusministeeriumi andmete alusel.

Tabel 2 Tulumaksu laekumise kasv 2017-2023. a

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tulumaksu laekumise kasv	9%	7%	7%	6%	6%	6%

Reklaamimaksu arvestuse aluseks on 2017. a tegelik laekumine. Reklaamimaksu laekumise kasvu ei ole prognoositud.

Tulu kaupade ja teenuste müügist sõltub koolikohtade maksumusest. Koolikoha maksumus tõuseb seoses koolide eelarve suurenemisega. Koolide eelarvete iga-aastane suurenemine on põhjustatud palgatõusust, sest 70% haridusasutuste kulust moodustab personalikulu. Jätkub puuetega laste tugiisiku ja lapsehoiu teenuse osutamine. Teenust osutavad Nõõrimaa Tugikodu ja Võru Järve Kool Otepää Rehabilitatsioonikeskusega sõlmitud lepingu alusel.

Tabel 3 Teenuste müügitulu kasv 2017-2023. a

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kaubad, teenused	1 742 099	1 850 341	1 942 858	2 059 430	2 182 995	2 313 975	2 452 814
kasv		6%	5%	6%	6%	6%	6%

Riigieelarve tasandusfondi vahendeid on arvestatud Võru linna eelarvestrateegias kasvavalt, sest Võru linna elanike maksustatav tulu jääb prognoositud perioodil riigi keskmisest madalamaks. Positiivse prognoosi aluseks on laste ja noorte arvu vähemise pidurdumine seoses linna elukeskkonna paranemisega. 2018. aastal lisandus tasandusfondi õpilaste ujumisõppe mahu suurendamise toetus ja puuetega laste tugisüsteemi tõhustamise toetus. 2019. aastal lisanduvad tasandusfondi mahtu puuetega laste sotsiaalhoolekande vahendid ja keskkonnahoiu vahendid, mis varem olid toetusfondist eraldatavad sihtvahendid.

Riigieelarve toetusfondi eraldised on määratud õpetajate palgavahenditeks ning sotsiaaltoetusteks. 2018. aastal lisandus toetusfondi huvihariduse toetus ja sotsiaaltoetused maavalitsuste sulgemisega seotud sotsiaalteenuste üle võtmiseks, mistõttu 2018. a kasv oli tavapärasest suurem. 2019. a toetusfondi 8%-list kasvu mõjutab õpetajate palgatõus, mis 2019.

aastal moodustab üldhariduskoolides 9% ja koolieelsetes lasteasutustes 15%. Riik toetab lasteaiaõpetajate palgatõusu, kui palk saavutab taseme 90% üldhariduskooli õpetaja palgaalammäärast.

Tabel 4 Tasandus- ja toetusfondi eraldised 2017-2023

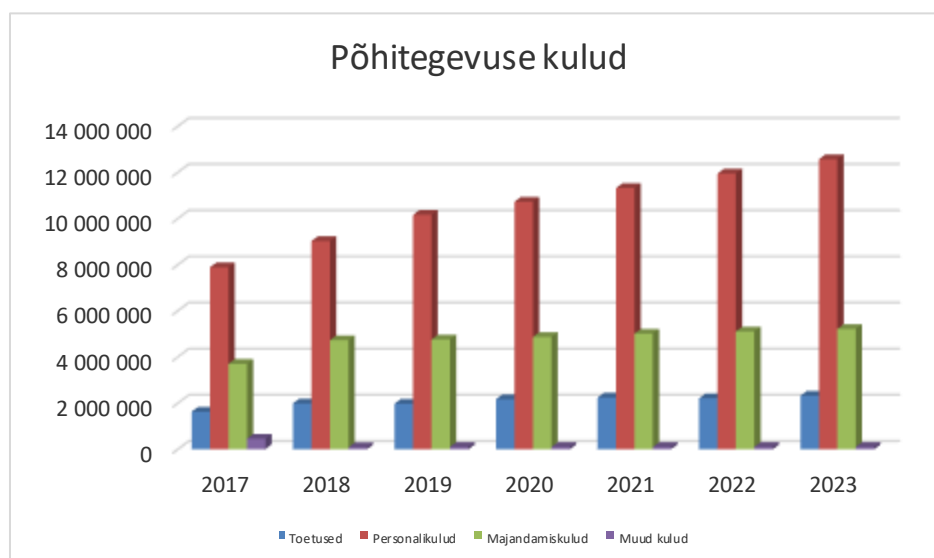
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tasandusfond	1 892 320	1 937 370	2 200 000	2 310 000	2 425 500	2 546 775	2 674 114
Kasv		2%	14%	5%	5%	5%	5%
Toetusfond	3 279 292	4 138 364	4 469 433	4 692 905	4 927 550	5 173 928	5 432 624
Kasv		26%	8%	5%	5%	5%	5%

Muude tuludena laekuvad linna põhitegevuse tuludesse keskkonnatasud (vee ressursimaks), mis on eelarves väikese osatähtsusega ja mis keskkonnasäästliku majandamise tulemusena tulevikus ei kasva.

3. Põhitegevuse kulud

Strateegias ei ole planeeritud muutusi Võru linna arvestusüksuse koosseisus.

Joonis 4 Põhitegevuse kulud kululiikide lõikes 2017-2023

Põhitegevuse kulude kasv kiireneb 2019. aastal eelkõige personalikulude kasvust tingituna. 2019. a eelarvesse lisatakse lasteaia õpetajate palgatõus määrani 90% üldhariduskooli õpetaja palgamäärast, mis omakorda kasvab ligi 9%. Kui lasteaia õpetaja palgamäär oli kuni 1 septembrini 2017. a 735 eurot, 2018. a 1. jaanuarist 980 eurot, siis alates 1. jaanuarist 2019 tõuseb palgaalammäär 1125 eurole.

Järgnevate aastate personalikulude eelarve kasvu aluseks on Rahandusministeeriumi majandusprognosis arvestatud kasv.

Tabel 5 Personalikulude aastane kasv 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------	------

Personalikulud	9 027 502	10 165 002	10 731 343	11 323 312	11 951 855	12 570 410
Kasv aastas	14%	13%	6%	6%	6%	5%

Majandamiskuludesse küttekulude ja elektri hinna kasvu eraldi planeeritud ei ole. Majandamiskulude kasvu prognoosi aluseks on Rahandusministeeriumi 2018. a suvises majandusprognoosis toodud tarbijahinnaindeks (Tabel 1).

4. Investeeringustegevus

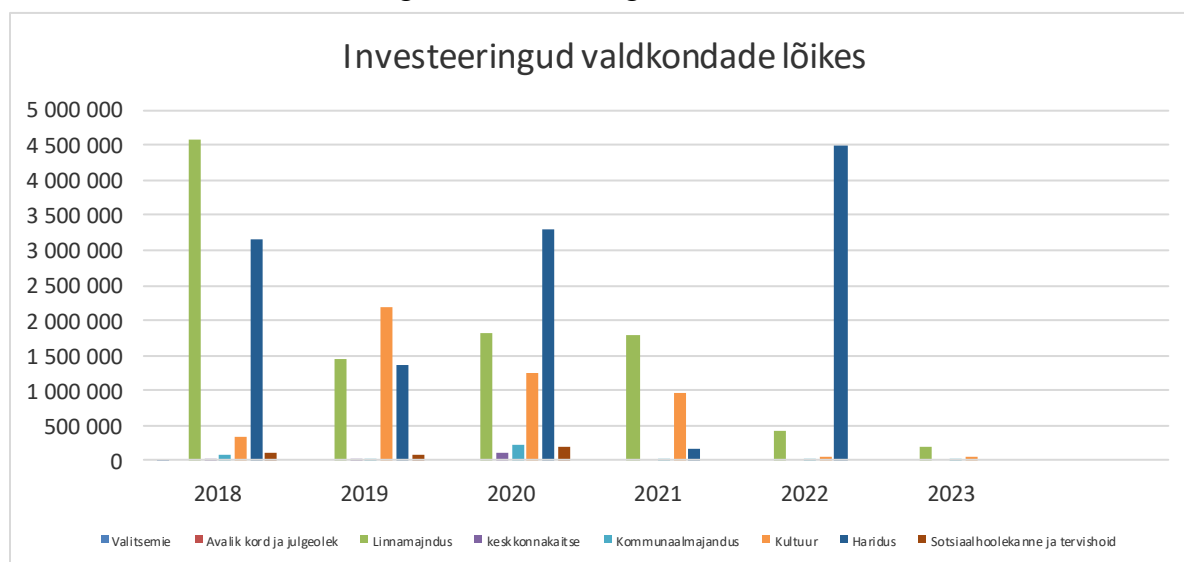
Investeeringute eelarve hõlmab põhivara soetust, investeeringute sihtfinantseerimist, laenude intressituluseid ja -kuluseid ning investeeringuid osalustesse äriühingutes.

Investeeringutoetused on planeeritud sellesse perioodi, mil alustatakse projekti investeeringuid. Kõik investeeringud on kajastatud eelarvestrateegias objektide lõikes.

Investeeringute eelarvestrateegiasse planeerimise aluseks on Võru linna arengukava 2017-2035 peatükk 4 „Tegevuste ja investeeringute kava“.

Vajaliku omafinantseeringu tagab Võru linna laenuvõime.

Joonis 5 Võru linna investeeringud 2018-2023 tegevusvaldkondade lõikes.

Olulised strateegiasse planeeritud investeeringud:

2018 Haridus:

Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimine

Linnamajandus:

Võru linna keskväljaku rajamine

Räpina mnt rekonstrueerimine

2019 Haridus

Võru Lasteaed Päkapiikk rekonstrueerimine

Võru Järve Kooli juurdeehituse projekteerimine

Kultuur:

Koreli oja rohekoridori ja rekreatsiooniala arendamine, paju dendropargi loomine

Kreutswaldi 16 asuva spordihoone rekonstrueerimine

Tamula promenaadi rekonstrueerimine (sh valgustus)

Linnamajandus:

Vilja tn rekonstrueerimine
Jaama tn rekonstrueerimine
Sildade rekonstrueerimine
Roopa tn rekonstrueerimine

Sotsiaalhoolekanne

Kreutzwaldi 55 hoone projekteerimine sotsiaaleluruumideks ja tugiteenuste keskuseks

2020 Linnamajandus:

Jaama tn rekonstrueerimine
Loomemajanduskeskuse rajamine
Endise KEK-i territooriumile sissesõidutee rajamine

Kommunaalmajandus

Linnakalmistu väljaarendamine

Keskkonnakaitse

Komposteerimistehnika soetamine

Haridus:

Järve Kooli juurdeehituse ehitamine

Sotsiaalhoolekanne

Esmatasandi tervisekeskuse ehitamine
Kreutzwaldi 55 sotsiaalhoolekande maja rekonstrueerimine

Kultuur:

Andsumäe suusahüppetorni rekonstrueerimine

2021 Linnamajandus:

Kreutzwaldi tn läbimurde projekteerimine ja ehitamine
Sildade rekonstrueerimine
Intelligentsed lahendused energiasäästu valdkonnas: projekt „Horizon2020: SmartEnCity ja CityxChange“

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Esmatasandi tervisekeskuse valmimine

Kultuur

Kubja spordibaasi hoone rekonstrueerimine
Raamatukogu hoone rekonstrueerimine
Ümber Tamula järve matkaraja ja kuni linna piirini Võlsi kergliiklustee rajamine
Investeeringutoetus SA Võru Spordikeskusele kahe täiendava saali ehitamiseks

2022 Linnamajandus:

Projekt: Intelligentsed lahendused energiasäästu valdkonnas (algus 2020. a)

Haridus:

Võru Lasteaed Punamütsike uue hoone ehitamine või vana hoone rekonstrueerimine

Võru Lasteaed Okasroosike projekteerimine ja ehitamine

2023 Linnamajandus:

Võrusoo tööstusala kinnistute väljaostmine.

2019. aastaks on planeeritud suurendada osalust äriühingutes 395 000 euro võrra, sellest AS Võru Vesi poolt rajatavate sadeveetrasside ehitamiseks 324 602 eurot, ülejutuspiirkonna uuringu läbiviimise omaosaluse finantseerimiseks 30 000 eurot ning OÜ Taristuhaldus tänavavalguste rekonstrueerimise projekti omaosaluse finantseerimiseks 40 000 eurot.

5. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuse eelarves kajastub linna laenude ja muude pikaajaliste kohustuste tagasimakse ning uute laenud võtmine investeerimisprojektide kaasfinantseerimiseks. Laenude tagasimaksegraafikud on planeeritud võrdse põhiosa tagasimaksega, intressimääraks on arvestatud 1,15% laenujäägilt keskmiselt.

6. Võru linna sõltuvate üksuste eelarvestrateegia aastateks 2019 -2023.

Võru Pensionäride Päevakeskus on Võru linna poolt asutatud sihtasutus, mille tegevust toetab Võru linn. Sihtasutusel puudub märkimisväärne tulu muudest allikatest, samuti puudub sihtasutusel linna arvestusüksust mõjutav laenukoormus. Võru Pensionäride Päevakeskus oma tegevust laiendada ei planeeri.

Sihtasutus Võru Spordikeskus on Võru linna poolt asutatud sihtasutus. Sihtasutuse põhitegevus on Võru linna spordihoonete ja -rajatiste haldamine. Sihtasutuse laenukohustus on 1. jaanuari 2018. a seisuga kokku 2,0 miljonit eurot, laen on kasutatud spordihalli ja staadioni ehituseks. Laenu tagasimakse tähtaeg on 2028. aasta jaanuar.

Võru linn kasutab spordihalli ruume üürilepingu alusel üldhariduskoolide kehalise kasvatuses tundide ja Võru Spordikooli treeningtundide läbiviimiseks. Üürilepingu alusel kasutavad koolid nii ruume kui ka kogu treeninguteks vajalikku spordiinventari. Sama üürilepingu alusel üürib linna ka Võru Spordikooli juhtimiseks vajalikke bürooruume.

2011. aastal on linna poolt SA Võru Spordikeskuse kasutusse üle antud kõik linna avalikud ja ka Võru Spordikooli kasutuses olnud spordirajatised tähtajaga 15 aastat (kuni 31.12.2026). Halduskulude katmiseks eraldab linn eelarvest toetust. Spordirajatiste haldamise toetuseks on planeeritud käesolevas strateegias 2018. aastal 55 tuhat eurot ja alates 2019. aastast, arvestades rajatiste amortiseerumist, 80 tuhat eurot aastas.

Investeeringud

2019

- 1) Terviseradade programmi raames alustatakse Kubja terviseradade pikendamise ja soetatatakse vajalikku inventari. Võru linn toetab projekti 20 000 eurot aastas.
- 2) Spordikeskuse kanalisatsiooni rekonstrueerimine

2020

- 1) Terviseraja pikendamine koos valgustusega. Kunstlume tootmiseks vajaliku süsteemi rajamine Kubija suusabaasi.

2021

- 2) Võru staadioni jooksuraja ülekatmine. Planeeritud maksumus 100 000 eurot

SA Võru Kannel on 2011. aastal Võru Linnavalitsuse poolt asutatud sihtasutus, mis alustas tegevust 2012. aastal. Sihtasutusele on antud tasuta kasutusse hoonestatud kinnistu. Võru linn annab sihtasutusele sihtotstarbelist toetust huviringide tegevuseks ja avalike kultuurürituste läbiviimiseks.

Investeeringud

Kandle renoveerimine toimus aastal 2005. Sellega seoses kasvab paratamatult amortisatsioon ja iga aastane vajadus lisainvesteeringuteks.

2019.

Pidevalt on uuendatud infotehnoloogiat, kontoritehnikat ja helisüsteemi, mis tähendab ka pidevat investeerimisvajadust. Hädapärased väljavahetamised on toimunud, kuid suuremateks ostudeks tuleb vahendid eelnevalt planeerida. Valgustehnika osas on areng

suuresti läinud digitaaljuhtimisele ja LED valgustitele, mis tähendab samuti üsna mahukat investeeringut selles vallas. Investeeringu vajadus 80 000€. Sellega seoses on valgussildade nõörpöönigute uuendamiseks vajalik teha eriprojekt ning eeldatav maksumus on 40 000 € Kogu teatrisaali lavatehnika uuendamise maksumus valguse ja nõörpöönigutega 120 000€. Helitehnika uuendamiseks, et saavutada kontsertheli kvaliteetne teenus Kandles toimuvatel üritustel on 60 000€ .

Järgnevatel aastatel vajab väljavahetamist telefoni keskjaam koos lisadega 10 000€.

2020

Parkettide seisund on tänu pidevale hooldusele hea, kuid paratamatult tuleb hakata planeerima juba lähiaastatel ulatuslikumat renoveerimist 3 korruse proovisaalis, teatrisaalis, teatrilaval ja kontserdisaalis. Maksumus 50 000eurot.

2022

Maja üldosa renoveerimine 100 000€.

2023

Kandle aia ümberprojekteerimine ja ehitus 150 000€.

OÜ Taristuhaldus on 2012. aastal asutatud 100% Võru linnale kuuluv äriühing. Võru Linnavalitsus sõlmis OÜ-ga Taristuhaldus lepingu Võru linna tänavavalgustuse hoolduse korraldamiseks.

Alates 2014. a detsembrist osutab OÜ Taristuhaldus Võru Linnavalitsusele haljastute hoolduse teenust.

2019. aastal planeeritakse ellu viia SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt rahastatud projekt „Tänavavalgustustaristu rekonstrueerimise 2. etapp“, mille kogumaksumus on 110 000 eurot ja toetuse määr 65%. Võru linn on planeerinud omaosaluse finantseerimiseks suurendada osühingu osakapitali 40 000 euro võrra.

Iga-aastane investeering 20000 eurot on planeeritud täiendavate valgustite paigaldamiseks Võru linna pimedatele tänavalõikudele ja uue haljastustehnika soetamiseks.

AS Võru Vesi on vee ja kanalisatsiooniteenust osutav ettevõtte, mille enamusaktsionär on Võru linn.

Põhitegevuse tulud kajastavad AS Võru Vesi opereeritavate piirkondade tulusid, ei ole arvestatud potentsiaalseid lisanduvaid piirkondi.

2019. aastal on prognoositud ca 15% tulude kasvu, seoses uute piirkondade lisandumise ja tariifide muutusega tõenäoliselt 2019 aasta II poolaastal.

2020-2023 on planeeritud keskmiselt 6% tulude kasvu, seda peamiselt tariifide tõusust kuluisendite hinnakasvu tõttu.

2019-2023 on arvestatud 4% kulude kasvu igal majandusaastal.

Investeeringustegevus

Investeeringustegevus näitab AS Võru Vesi omavahenditest, AS Võru Vesi laenu ja kohalike omavalitsuste poolt aktsiakapitali sissemaksetega kaetud investeeringuid. Käesolev strateegia ei sisalda ÜF3 projekti investeeringuid Võru valla territooriumil.

2019-2023 investeeringute prognoosid on võetud opereeritavate piirkondade **ühisveevärgi** arendamise kavadest. Eelarvestrateegias on kajastatud investeeringute maksumused ilma riikliku toetuseta. Investeeringute maksumus AS Võru Vesi omavahenditest, AS Võru Vesi laenuga ja kohalike omavalitsustelt saadud vahenditega on ca 6,5 mln eurot.

Kokku on perioodil 2019-2023 planeeritud investeeringuid 12,4 mln eurot, sellest Võru Vesi omavahendid 1,1 mln eurot, AS Võru Vesi laen 2,5 mln eurot, kohalikud omavalitsused 2,9 mln eurot ja riigi toetused 5,9 mln eurot. AS Võru Vesi võimekus on igal aastal panustada omavahendeid investeeringuteks ca 200 000 – 250 000 eurot. Investeeringuteks vahendite

kasutamise otsustab igal aastal ettevõtte nõukogu investeeringute kava kinnitamisel. Ettepanekud nõukogule teeb ettevõtte juhatus vastavalt finantsarvestusele ja -võimekusele.

Finantseerimistegevus

2018. aasta finantseerimistegevus sisaldab olemasolevate laenude tagasimaksed, eelarvestatud intressikulu ning aktsiakapitali sissemaksed Võru vallalt (Osula ÜVK rekonstrueerimise projekt, SA KIK omaosalus) ja Antsla vallalt (Kobela ja Antsla survetorustik, 100% KOV).

Aastatel 2019-2023 on planeeritud katta investeeringuid ja projektide omaosalusi AS Võru Vesi omavahenditest ca 1,2 mln eurot, võtta laenu ca 2,5 mln eurot ning taotleda kohalikelt omavalitsustelt 2,9 mln eurot. Riigi toetus ca 5,9 mln eurot ei kajastu käesolevas eelarve strateegias.

ÜF3 projekti elluviimiseks võetava laenu lõplik suurus selgub peale taotluse hindamist rahastaja poolt.

7. Arvestusüksuse eelarvestrateegia aastateks 2019 – 2023

Võru linna arvestusüksusesse kuuluvate kõigi sõltuvate üksuste põhitegevuse tulem aastatel 2019– 2023 on positiivne. Arvestusüksuse netovõlakoormuses on kajastatud kolme juriidilise isiku laenukoormus: Võru Linnavalitsuse, AS Võru Vesi ja SA Võru Spordikeskuse laenud. Arvestusüksuse netovõlakoormuse lubatud määr sõltub põhitegevuse tulude ja kulude vahe kuuekordsest määrast. Planeeritud perioodil Võru linna arvestusüksuse netovõlakoormus lubatud mahtu ei ületa.